

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

ВИСОЧИН С.А.,* АСПИРАНТ

Страхова галузь є складовою частиною фінансово-кредитного механізму, однією з найважливіших у економічній інфраструктурі країн з ринково-орієнтованою економікою. Інститут страхування забезпечує дієву систему захисту майнових прав та інтересів суб'єктів ринкових відносин, підтримання соціальної стабільності суспільства та економічної безпеки держави, а також є важливим фінансовим інструментом регулювання національної економіки та джерелом акумулювання коштів для інвестування в народне господарство.

Страховий ринок – це сегмент фінансового ринку, що має в своїй основі цілісну систему суспільних, економічних та правових відносин, що виникають між покупцями (споживачами, вигодонабувачами), продавцями і їхніми посередниками, а також регуляторними органами з приводу формування попиту, пропозиції і ціни на специфічний товар – страховий захист (послуги із страхування та перестраховання) у процесі його купівлі-продажу, у результаті чого здійснюється мобілізація, розподіл і перерозподіл грошових коштів.

Ринок страхових послуг залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків, про що свідчать дані таблиці 1.

Таблиця 1

Активи вітчизняних фінансових установ станом на 2008-2009рр.

Активи на кінець періоду	2008		2009		Темпи приросту	
	млн. грн.	структура, %	млн. грн.	структура, %	відн.	абсол.
Фінансових установ в цілому	61668,1	100,0	61017,0	100,0	-1,1%	-651,1
Страхових компаній	4930,5	68,00	41970,1	68,8	+0,1%	+39,6

Джерело: складено автором на основі даних Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України

* Науковий керівник – Ванькович Д.В., к.е.н., доцент

Динамічний розвиток страхового ринку забезпечують зростання валового внутрішнього продукту, помірні темпи інфляції та поступове підвищення усіх базових макроекономічних показників. Сучасний страховий ринок формується в умовах поступового зростання доходів населення, підвищення рівня платоспроможності, зростання зацікавленості населення у захисті своїх майнових інтересів, збільшення кількості прибуткових підприємств, законодавчого запровадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, запровадження системи недержавного пенсійного забезпечення, розвитку ринків фінансових послуг.

Розвиток страхового ринку в Україні гальмують такі негативні чинники: недосконалість системи захисту прав споживачів страхових послуг, велика кількість страхових компаній з низьким рівнем капіталізації, недостатній рівень кваліфікованого кадрового забезпечення страхового ринку, низький рівень страхової культури населення, неспроможність інститутів державного регулювання.

Динаміка основних показників страхової діяльності наведена в таблиці 2.

Таблиця 2

Основні показники страхової діяльності в Україні, млн.грн.

Показники	2005	2006	2007	2008	2009
Валові страхові премії	12853,5	13829,9	18008,2	24008,6	20442,1
Валові страхові виплати	1894,2	2599,6	4213	7050,7	6737,2
Рівень валових виплат, %	14,7	18,8	23,4	29,4	33,0
Чисті страхові премії	7 482,8	8 769,4	12 353,8	15 981,8	12 658,0
Чисті страхові виплати	1 546,7	2 326,2	3 884	6 546,1	6 056,4
Рівень чистих виплат, %	20,7	26,5	31,4	41,0	50,0

Джерело: складено автором на основі даних Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України

Дані таблиці свідчать про продовження тенденції до збільшення рівня страхових виплат та про реальне зростання фактичних виплат на фоні зниження показників обсягів страхових премій та виплат за останній рік.

Зростання основних показників діяльності страховиків за 2008 рік вказувало на збереження тенденцій щодо зростання ділової активності у порівнянні з 2007 роком. Проте у другій половині року темпи росту показників діяльності уповільнилися під впливом загальної фінансової кризи.

У сфері страхування пріоритетними заходами є контроль за належним виконанням страховиками зобов'язань за укладеними договорами страхування та перестраховування, недопущення неплатоспроможності страховиків шляхом встановлення вимог до чистих активів, встановлення вимог щодо розміщення коштів страхових резервів, розширення обсягу інформації для розкриття у звітних даних; підвищення прозорості діяльності страхового ринку, зокрема, шляхом запровадження складання достовірної та регулярної фінансової звітності згідно міжнародних стандартів та посилення відповідальності за їх невиконання; сприяння прийняттю нової редакції Закону України "Про страхування" та впровадження європейських принципів регулювання страхової діяльності загалом.

Література.

1. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / Ольга Олексіївна Гаманкова ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – К. : КНЕУ, 2009. – 283 с.

2. Козьменко О.В. Страхування і страховий ринок: термінологія, законодавство і динаміка розвитку : монографія / Ольга Володимирівна Козьменко. – Суми : Ділові перспективи, 2006. – 68 с.

3. Офіційний сайт Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України – dfr.gov.ua

НЕОБХІДНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

***ГРЕЧКО В.М.,* МАГІСТРАНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Серед основних факторів економічного зростання сільського господарства як стратегічної галузі економіки України важливе місце

---

* Науковий керівник – Бобловський О.Ю., доцент